

DEN NORSKE KIRKE
Kirkerådet, Mellomkirkelig råd, Samisk kirkeråd

dok 11

Kultur- og kirkedep.	
KI	
Saksnr/277	Dato 030204
Ki- 547	Bch N.I.V.

original til e-post

Det kongelige kultur- og kirkedepartement

Postboks 8030 Dep

0030 OSLO

Dato: 30.01.2004

Vår ref.: 02/85-16 PT

Deres ref.:

Høring - nytt kirkebokregister for Den norske kirke

Vi viser til brev av 16. oktober 2003 med anmodning om å avgi uttalelse til forslagene som er fremmet i utredningen: "Nytt kirkebokregister for Den norske kirke." Kirkerådet har følgende merknader til utredningens anbefalinger:

Generelle merknader

Kirkerådet har i lengre tid vært opptatt av hvordan ny teknologi kan bidra til bedre ressursutnyttelse i kirken. Kirkebokføringen, slik vi kjenner den i gjeldende regelverk, er etter Kirkerådets mening ett av de områdene hvor en åpenbart kan spare ressurser og effektivisere arbeidet ved å ta i bruk nye tekniske hjelpemidler. Kirkerådet er derfor glad for at det nå foreligger en utredning som drøfter dette og foreslår endringer tilpasset dagens virkelighet.

Kirkerådet vil i hovedsak gi sin fulle tilslutning til de anbefalinger som prosjektgruppen har lagt frem. Prosjektgruppen har, etter Kirkerådets mening, drøftet de viktigste og mest aktuelle problemstillingene knyttet til kirkebokføringen, og gruppens anbefalinger synes å være vel begrunnet i utredningen. Kirkerådet mener den eneste fornuftige løsningen er å etablere et nytt kirkebokregister, slik prosjektgruppen anbefaler i kap. 7, og vil således ikke anbefale status quo eller minimumsløsningen. Kirkerådet vil likevel trekke fram enkelte momenter vi mener det er viktig å understreke og noen problemstillinger en bør ha fokus på i det videre arbeidet.

Kirkerådet er kjent med at regjeringen ønsker modernisering av offentlig sektor hvor brukeren i større grad settes i sentrum, og hvor en benytter nye teknologiske løsninger for kommunikasjon og saksbehandling. En omlegging av kirkebokføringen, slik prosjektgruppen har anbefalt, vil være helt i tråd med regjeringens målsetting. Kirkerådet mener derfor at en slik omlegging bør sees på som en del av moderniseringsprosessen som foregår i den offentlige forvaltning.

Kirkerådet vil innledningsvis også peke på sammenhengen mellom kirkelige handlinger, registrering av disse og trosopplæringsreformen. Denne reformen vil kreve en tett kirkelig oppfølging av det enkelte barn også når barnet skifter bosted. Det foreslåtte kirkebokregisteret medfører informasjonsutveksling som gjør dette mulig, samtidig som registeret kan benyttes til å registrere informasjon ut over de kirkelige handlinger dersom dette er ønskelig. Et nytt sentralt kirkebokregister kan derfor være et viktig, ja kanskje nødvendig, verktøy for å oppnå gode resultater i trosopplæringsprosjektet.

Effektivisering av kirkebokføringen

I utredningen har prosjektgruppen vurdert ulike gruppers behov når det gjelder kirkebokføring i framtiden (kapittel 4). Dette er en konstruktiv tilnærming, og Kirkerådet gir sin tilslutning til de momenter som trekkes frem i utredningen. Et felles kirkebokregister for hele Den norske kirke vil medføre en betydelig forenkling og effektivisering både med hensyn til registrering, informasjonsflyt, bruk av opplysningene i menighetene, kobling til andre registre og i forbindelse med utarbeidelse av statistikk. Vi vil særlig understreke følgende:

Administrativt arbeid i kirken bør foregå på en mest mulig effektiv måte hvor en tar i bruk ressursbesparende hjelpemidler. Overgang til elektronisk kirkebokføring og kommunikasjon vil være et betydelig bidrag i så måte. Elektronisk registrering av opplysninger gjør det enkelt å benytte de samme opplysningene i ettertid. Dersom en, slik dagens regelverk hjemler, må benytte papirprotokoller ved registrering av opplysninger, går svært mye tid med til innføring av de samme opplysningene i ulike sammenhenger og systemer. Dette er ineffektiv bruk av ressurser. Kirkebokføringen må derfor skje elektronisk i framtiden.

Det er viktig med informasjonsflyt, ikke bare internt i et sogn, men også mellom ulike sogn og andre aktuelle forvaltningsnivå i kirken. Slik informasjonsflyt er mest effektiv ved bruk av ny teknologi. Det må derfor lages et system hvor den som har bruk for informasjon også har dette tilgjengelig. For kirkebokføringen betyr dette at den informasjon som samles og registreres et sted gjøres tilgjengelig også for andre der en har behov for dette. Prosjektgruppens anbefalte forslag løser dette på en god måte. Også kommunikasjon med brukerne – kirkens medlemmer – for eksempel vedrørende skjemaer osv., vil i framtiden i større grad foregå elektronisk.

Det er også viktig at en tar vare på de opplysninger som er viktige for det kirkelige arbeidet samtidig som en benytter andre informasjonskilder der dette er mest hensiktsmessig. Det må derfor være god kommunikasjon mellom kirken og folkeregisteret, og nødvendig informasjon må være tilgjengelig for kirken.

Statistisk materiale

Elektronisk registrering av opplysninger vil forenkle arbeidet med innsamling av statistikk knyttet til de kirkelige handlinger. Kirkerådet viser her til arbeidet med KOSTRA og samarbeidet mellom Kirkerådet, KIFO, SSB og NSD. Det er viktig at data om kirkelige handlinger kan kobles opp mot annen aktuell statistikk. I den videre prosessen må dette vektlegges. Det gjelder både mht. statistiske rapporter, menighetenes registrering og bruk av ulike registre og dataprogram lokalt. Teknologisk forenkling og samordning som kan bidra til å kvalitetssikre opplysningene bør derfor tillegges vekt. Kirkerådet vil i denne sammenheng bemerke at også kirkelige årsstatistikk etter planen vil bli elektronisk innrapportert direkte til SSB fra 2005, og ikke manuelt og per brev til NSD som beskrevet i utredningen, jf. kap. 7.4.4.

Videre vil Kirkerådet understreke at et elektronisk kirkebokregister slik det foreslås i utredningen, vil gi mulighet for mye mer detaljert statistikk enn det vi har tilgang til i dag. Eksempler på dette kan være statistikk om hvor mange barn som døpes i ulike aldersgrupper eller hvor mange som velger kirkelig vielse i ulike måneder. Det vil også være mulig å få en oversikt over hvor mange av konfirmantene som konfirmeres i andre sogn enn der de er bosatt. En kan også se om det er en sammenheng mellom tidspunkt for inn- og utmeldinger og lokale eller nasjonale hendelser i kirke- eller samfunnsnivå. I dagens statistikk er det visse problemer knyttet til skille mellom handlinger foretatt i sognet og handlinger foretatt i annet sogn, knyttet til personer bosatt i eget sogn (0-

føringer i kirkeboka). Denne type rapporteringsproblemer vil forsvinne med et nytt kirkebokregister.

Etablering og drift av registeret

Kirkerådet ser det også som naturlig å knytte kirkebokregisteret til medlemsregisteret, og at ansvaret for registeret legges til Kirkemøtet/Kirkerådet, slik prosjektgruppen foreslår . Kirkerådet har ikke vurdert de økonomiske konsekvensene som er antydnet i utredningen når det gjelder etablering og drift av registeret. Dette må en komme tilbake til ved valg av tekniske løsninger. Kirkerådet vil likevel understreke behovet for tilstrekkelig bevilgning ved etableringen av et nytt kirkebokregister. Erfaringene med Den norske kirkes medlemsregister viser at det mest kostnadseffektive på litt lenger sikt, er å velge gode (og ikke billige) løsninger i etableringsfasen.

Videre vil Kirkerådet understreke behovet for kompetanseopplæring både i registrering, hva og hvordan kirkelige handlinger skal registreres, og bruken av registeret. Det er viktig å etablere hensiktsmessige ordninger. Etter Kirkerådets mening er det derfor også naturlig at ansvaret for kirkebokføringen legges til fellesrådet. Kirkerådet støtter også forslaget om å utarbeide et regelverk i en egen forskrift om kirkebokføring (kap. 8.2 og 8.4).

Kirkebokregisterets innhold

Kirkerådet støtter prosjektgruppens anbefaling når det gjelder hvilke opplysninger en bør lagre i et sentralt kirkebokregister. I denne sammenheng mener Kirkerådet det er viktig å vurdere nærmere begrensninger i bruken av og tilgangen til registeret med utgangspunkt i personvernet.

Prosjektgruppen påpeker enkelte problemstillinger, bl.a. i forbindelse med gravferd og hvilken handling som skal registreres (s. 19). Kirkerådet er enig i at det bør være det sokn der jordfestingen/ jordpåkastelsen foretas som forestår registreringen, og at det er dette som defineres som den kirkelige handlingen. Samtidig synes det å være en viss tendens til at lokalmenigheten ønsker å registrere selve gravferdsseremonien som gudstjenestelig handling, men denne skal registreres i dagsregisteret. Veiledningen på dette feltet må derfor være entydig. Dette gjelder også i forbindelse med gravferder i kapell og krematorier, der avdøde var medlem av et annet sokn.

I tilknytning til dette nevner prosjektgruppen at opplysninger om dato for dødsfall ikke skal registreres. Vi er enige i det, men det kunne vært interessant å få ut opplysninger om hvor mange gravferder som skjer innenfor 8dagers-regelen. Kanskje vil en kobling mellom folkeregisteret og kirkebokregisteret kunne gi denne type informasjon.

Kirkerådet er enig i at innmelding bør kunne skje i form av brev, skjema el.l. Kirkeloven § 3 nr. 8 bør endres i samsvar med dette. Det bør ikke være vanskeligere å melde seg inn i kirken enn å melde seg ut når opplysningene er kurante. Dersom henvendelsen er uklar på noen punkter, bør presten kontakte vedkommende for å forsikre seg om at forutsetningene for innmelding er oppfylt.

Kirkebokføring ved institusjoner

Prosjektgruppen foreslår at ordningen med at institusjoner som i dag fører egne kirkebøker opphører (kap.5.3.1). Kirkerådet er ikke uenig i det, men rent statistisk vil det være et problem å knytte institusjonsdata til menighetsdata. På et stort sykehus hvor det er flere prester og mange kirkelige handlinger, vil denne ordningen medføre at det registreres et betydelig antall kirkelige handlinger i et sokn selv om mange av handlingene vil gjelde personer som er bosatt utenfor soknet. Tilsvarende problemer kan en stå overfor mht. til barn som er døpt i utlandet, vielser i sjømannskirker,

ambassader osv. En må finne gode ordninger for å løse dette. F.eks. kan sjømannskirkene opprettes som egne registreringssteder.

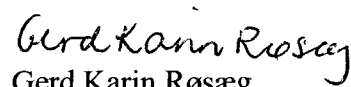
Innføring av ny ordning

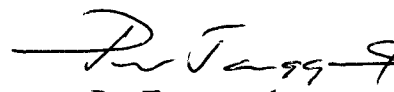
Et annet problem som vi ikke kan se at prosjektgruppen har drøftet nærmere, er overgangsordninger mellom dagens kirkebokføring (alle historiske data knyttet ill kirkelige handlinger) og et nytt kirkebokregister. Det er viktig at dette utredes nøye, og at det blir gitt klare og entydige regler for hvordan dette skal gjøres.

Når det gjelder blanketter og attester, er Kirkerådet enig i prosjektgruppens forslag (kap. 7.4.3). Det er viktig at kirkens brukere ikke opplever at de må henvende seg til ulike kirkekontor for å få attestutskrivning, men at dette kan gjøres ved ethvert kirkekontor.

Til sist vil Kirkerådet understreke at arbeidet med å etablere et elektronisk kirkebokregister bør igangsettes snarest mulig. Kirkerådet er kjent med at svært mange menigheter har tatt i bruk ulike dataprogram allerede i forbindelse med kirkebokføring. Problemet er at det ikke foreligger noen retningslinjer verken for bruk av slike program eller tekniske løsninger. En har dermed fått et mangfold som kan vanskeliggjøre informasjonsutveksling mellom ulike program og dermed også mellom soknene. Det er også et problem at gjeldende regelverk ikke har åpnet for dette. Det må derfor føres vanlig kirkebok i tillegg. Etter Kirkerådets mening haster det derfor med å legge til rette for elektronisk kirkebokføring slik det er lagt opp til i utredningens anbefaling.

Med vennlig hilsen

Gerd Karin Røsæg
ass. direktør

Per Tanggaard
seniorrådgiver
Direkte innvalg: 22932759